

EFFEKTRAPPORT 2023

Inledning

Svenska Freds är medlem av Giva Sverige som tagit fram en kvalitetskod för svenska insamlingsorganisationer. Kvalitetskoden ställer bland annat krav på att varje medlemsorganisation årligen ska upprätta en effektrapport. Effektrapportens syfte är visa givare, allmänheten och andra intressenter vilken nytta organisationen gör. I vår effektrapport för kalenderåret 2023 lyfter vi fram Svenska Freds vision och våra resultat, men också vilka strategier, resurser och arbetssätt vi använder för att nå och följa upp våra mål.

Vad Svenska Freds vill uppnå

Svenska Freds är en partipolitiskt och religiöst oberoende ideell förening som verkar för mänsklig säkerhet och global nedrustning. Vår vision är hållbar fred i världen.

Svenska Freds är Sveriges största och världens äldsta ännu aktiva fredsförening. Vi är övertygade om att hållbar fred bäst kan åstadkommas utan användning av väpnat våld och vi utgår ifrån att människor kan och vill leva i fred. Med stöd av våra analyser och argument verkar vi för att förändra normer, attityder och politik. Vi använder opinionsbildning och påverkansarbete som verktyg gentemot beslutsfattare och makthavare för att bekämpa grundorsaker till väpnade konflikter och för att åstadkomma strukturell förändring.

Svenska Freds arbetar genom riksorganisation, lokalföreningar, fredsgrupper, nätverk samt enskilda medlemmar i samverkan. Genom att ge människor en plattform för att organisera och engagera sig för samhällsförändring bidrar Svenska Freds till ett levande civilsamhälle som stärker demokratin. Vi ökar möjligheterna att få genomslag för de förslag vi driver genom att verka såväl lokalt som globalt. Globalt är Svenska Freds del av nätverk för fred och nedrustning och deltar aktivt i internationella kampanjer och koalitioner av organisationer, aktivister, forskare och andra som delar vår övertygelse.

Verksamhetsområden

Svenska Freds arbetar inom tre övergripande verksamhetsområden: nedrustning, hållbar fred och säkerhet samt engagemang för fred. Vi verkar för svensk och global **nedrustning**, framför allt genom arbete mot den svenska vapenexporten och för en aktiv svensk nedrustningspolitik i frågor som kärnvapen och mördarrobotar. Vi verkar för **hållbar fred och säkerhet** genom att driva på för en säkerhetspolitik som utgår från mänsklig säkerhet, där ickevåldsliga och förebyggande metoder prioriteras för en hållbar fred. Svenska Freds verkar för att väcka och förvalta människors **engagemang för fred**, genom att vara en stark, inkluderande rörelse med stor kapacitet och resurser som skapar förändring.

Svenska Freds organisatoriska sammanhang

Svenska Freds är en demokratisk, partipolitiskt och religiöst obunden medlemsrörelse med drygt 16 000 individuella medlemmar. Svenska Freds håller ordinarie kongress vartannat år och mellan kongresserna kan inspirationsmöten för medlemmar hållas. Kongressen är föreningens högsta beslutade organ. Medlemmarna fattar då beslut om inkomna förslag och väljer en centralstyrelse som

är ansvarig för verksamheten mellan kongresserna. Vid kongressen 2022 valdes sju ledamöter inklusive ny ordförande samt tre suppleanter till centralstyrelsen, för en period av två år. Kongressen fattade också ett förstagångsbeslut om nytt idéprogram samt antog handlingsprogram för åren 2022-2026. 1 april 2023 hölls extrakongress för beslut om nytt idéprogram. Svenska Freds presidium består av ordföranden, de två vice ordförandena samt generalsekreteraren och är högsta beslutande instans mellan föreningens centralstyrelsemöten. Under 2023 hölls sammanlagt sex styrelsemöten. Utöver dem hölls en upptaktshelg med styrelse och kanslipersonal i september.

Svenska Freds kärnverksamhet handlar om opinionsbildning och politiskt påverkansarbete för fred. Samhällsförändring och politiskt påverkansarbete är komplext, tar ofta lång tid och involverar många olika aktörer. En del av Svenska Freds arbete handlar därför om att mobilisera fler i Sverige och internationellt att arbeta mot samma mål eller att ingå i koalitioner för att nå gemensamma, långsiktiga resultat. Svenska Freds verkar i huvudsak i den svenska debatten och samarbetar med organisationer i andra länder för påverkan inom EU och i FN. De flesta organisationer har störst möjlighet att påverka i sin egen kontext, men genom att dela kunskap, utbyta information och samordna arbetet stärker vi varandras strategier, metoder och förutsättningar för att skapa förändring. Svenska Freds är medlem av flera internationella och globala nätverk och freds- och nedrustningskampanjer. Svenska Freds är exempelvis del av International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN) som drivit igenom ett internationellt förbud mot kärnvapen. Vi är aktiva i kärnvapenfrågan, sprider kampanjens budskap och samverkar med de andra svenska medlemsorganisationerna.

Bland de organisationer vi samverkar med i nedrustningsfrågor finns Human Rights Watch, Oxfam, Amnesty International, Pax, Safer World, Campaign Against Arms Trade (CAAT), Interpeace och Crisis Action. I frågan om vapenhandel ingår Svenska Freds i den globala kampanjen Control Arms som fokuserar sitt arbete kring vapenhandelsfördraget Arms Trade Treaty (ATT). På europeisk nivå samverkar vi i nätverket European Network Against Arms Trade (ENAAAT). I Sverige har Svenska Freds under många år varit ett kunskapsmässigt stöd för andra och samordnat ett nätverk av svenska civilsamhällesorganisationer i frågor om vapenhandel. I nätverket har Amnesty, Rädda Barnen, Röda Korset, Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet (IKFF), Diakonia, Svenska kyrkan med flera ingått genom åren. Svenska Freds samarbetar därutöver återkommande med Kristna Fredsrörelsen, Kvinna till Kvinna och Svenska Läkare mot Kärnvapen (SLMK).

Svenska Freds är medlem i War Resisters International, International Network Against Explosive Weapons, International Campaign to Ban Landmines (ICBL), International Peace Bureau (IPB), Cluster Munition Coalition (CMC) och Campaign to Stop Killer Robots. Under åren 2021-2023 har Svenska Freds utökat arbetet i Campaign to Stop Killer Robots för att driva på den svenska regeringen att verka för ett förbud mot mördarrobotar. Sedan 2021 driver Svenska Freds ett nätverk för organisationer i Sverige som arbetar för ett förbud mot mördarrobotar, där bland andra Human Rights Watch i Sverige, Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet (IKFF) och Amnesty deltar.

På nationell nivå är Svenska Freds medlem av ForumCiv och CONCORD Sverige som samlar organisationer i Sverige som arbetar med internationella frågor. Svenska Freds deltar aktivt i flera av CONCORDs arbetsgrupper, medverkar i möten med beslutsfattare och till arbetet med att skriva gemensamma rapporter, debattartiklar etc.

Svenska Freds strategier för att uppnå våra mål

En central utgångspunkt för Svenska Freds förändringsteori är att människor ska ha rätt och möjlighet att ställa krav på lokala, nationella och internationella makthavare för att få till stånd förändrad politik, normer och attityder som bidrar till hållbar fred och nedrustning. Genom att skapa

opinion, sprida fakta och information kan vi öka kunskapen och fånga upp människors engagemang till stöd för de samhällsförändringar vi vill se. Vår opinionsbildning och vårt mediearbete skapar förutsättningar för att få upp våra frågor på den politiska dagordningen, få spridning och nå ut till många människor och på längre sikt skapa de förändringar som behövs för att förändra retorik, politik och praktik vad det gäller fred och säkerhet.

Genom politik som både åtgärdar de strukturer som underblåser och förlänger väpnade konflikter och som investerar i dem som gynnar fredlig konflikthantering, kan hållbar förändring åstadkommas. Vi är övertygade om att varje organisation har störst möjligheter att påverka i sin egen kontext. Därför gräver vi där vi står i den svenska debatten, inom EU och i FN och samarbetar med organisationer i andra länder och delar kunskap om varandras förutsättningar och strategier.

På kortare sikt handlar sammanfattningsvis mycket av vårt arbete om att bidra till ökad kunskap, och ökat engagemang hos våra målgrupper, samt att bidra till samhällsdebatten genom olika kanaler. Genom opinionsbildning verkar vi också ofta för förändrade attityder till våra frågor. En del av arbetet för att skapa förändring handlar därför ofta om att mobilisera fler till att vilja och kunna bedriva arbete mot samma mål eller till att ingå i gemensamma koalitioner för att uppnå gemensamma långsiktiga mål. På längre sikt handlar det om att åtgärda problemen genom förändringar i politik, policy, lagstiftning, budget eller praxis.

Svenska Freds har många verktyg, metoder och arbetssätt. Vi påverkar beslutsfattare, inflytelserika aktörer och företag genom att granska dem och genom att möta dem i samtal och debatter. Vi sätter press på dem genom att bilda opinion och debattera i media. Vi förser beslutsfattare, journalister, forskare och studenter med underlag och argument inom våra frågor och samarbetar med dem som delar våra värderingar och åsikter.

Vi bildar opinion genom kunskapsspridning. Vi debatterar och kommunicerar genom traditionella medier, vår webbplats och sociala medier. Vi ordnar kampanjer, seminarier och manifestationer. Vi publicerar rapporter, böcker och medlemstidningen Pax. Vi utbildar våra medlemmar, studenter, andra organisationer och politiker. Genom folkbildning stärker vi vår trovärdighet och ökar förutsättningarna för en hållbar fred.

Stödet och engagemanget från våra medlemmar är en viktig del av Svenska Freds arbete med att opinionsbilda och påverka politiska beslut. Våra medlemmar har möjlighet att engagera sig fredspolitiskt genom våra lokalföreningar och intressegrupper.

Demokrati förutsätter folkligt deltagande och folklig förankring. Demokratiskt organiserade föreningar fungerar också som skolor i demokrati för sina medlemmar. Genom att ge människor möjlighet att organisera och engagera sig för att påverka politiska processer bidrar Svenska Freds till att stärka demokratin. Det är även en av anledningarna till att vi arbetar för att stärka civilsamhället och organisationer i våra internationella samarbeten. Vi samarbetar med internationella nätverk och organisationer för att driva fram internationella avtal och överenskommelser, såsom ett globalt vapenhandelsavtal och förbud mot kärnvapen.

Svenska Freds kapacitet och expertis

Svenska Freds är en demokratisk, partipolitiskt och religiöst obunden förening som i slutet av 2023 hade närmare 13 000 medlemmar. Det ideella engagemanget ökar våra möjligheter att värva fler medlemmar, stärka vår legitimitet, sprida kunskap om våra frågor, påverka och förändra. Föreningen har i dagsläget 17 aktiva lokalföreningar och fredsgrupper i bland annat Göteborg, Lund/Malmö, Nässjö, Stockholm, Tyresö (TUFF), Ulricehamn och Örebro. Lokalföreningarna bidrar till verksamheten genom bland annat inspirations- och kunskapsspridning i form av seminarier, samtal,

manifestationer och lokala debattinlägg. En fredsgrupp behöver, till skillnad från en lokalförening, ingen egen styrelse eller egna stadgar. Såväl lokalföreningar som fredsgrupper ska dock verka inom ramen för Svenska Freds idéprogram och stadgar.

Svenska Freds lokalföreningar och fredsgrupper kan söka stöd från Kampfonden för att täcka organisatoriska kostnader och kostnader för aktioner, bokcirkclar, seminarier, manifestationer och annat utåtriktat fredsarbete som bedrivs inom ramen för Svenska Freds idé- och handlingsprogram. Lokalföreningar får också ett årligt grundstöd från riksföreningen för sin verksamhet.

Med medlemsavgiften på 240 kronor per år och gåvor bidrar medlemmar och gåvogivare till att stötta det opinionsbildande påverkansarbetet och det ideella engagemanget. Vi återrapporterar och berättar om föreningens arbete och aktiviteter genom Svenska Freds hemsida, sociala medier, nyhetsbrev och medlemstidning PAX. Medlemmarna erbjuds att delta i medlemsaktiviteter som kongress, inspirationsmöten, demonstrationer, manifestationer, seminarier, samtal och debatter. Lokalföreningsanslutna medlemmar får utskick och erbjudanden om att delta i de lokala aktiviteter som arrangeras.

Fadder mot vapenexport och minor är ett månadsgivande där givare specifikt stöttar Svenska Freds nedrustningsarbete. Därutöver har vi engagemangs- och givarformen Påtryckare för Fred där individer skickar ris och ros, två färdigskrivna vykort tre till fyra gånger om året till av Svenska Freds utvalda makthavare eller organisationer som har bidragit till att skapa hållbar fred respektive motverkat detta arbete.

Utöver arbetet i lokalföreningar och grupper har Svenska Freds varje år många personer som bidrar med ideella uppdrag för föreningen. Med undantag för ordföranden arbetar centralstyrelsen oarvoderat. Svenska Freds hade under 2023 sex praktikanter som bidrog till arbetet på kansliet. 27 unga engagerade sig också ideellt genom att bidra till arbetet med medlemstidningen PAX och till vår podcast Fredspodden. Svenska Freds hade under 2023 utbildningsverksamhet i form av seminarier och föreläsningar i både digitalt och fysiskt format. Utbildningsverksamheten har förstärkts av Fredsakademiens omfattande utbildande arbete riktat till unga.

Svenska Freds hade under 2023 utbildningsverksamhet i form av seminarier och föreläsningar i både digitalt och fysiskt format. Utbildningsverksamheten har förstärkts av Fredsakademiens omfattande utbildande arbete riktat till unga.

Svenska Freds verksamhetskostnader 2023 uppgick till 13 680 tkr. Intäkterna från medlemsavgifter var 2 579 tkr och från privatsamling 5 720 tkr. Utöver medlemsavgifterna och våra gåvogivare, fick Svenska Freds under 2023 finansiering i form av bidrag från Folke Bernadotteakademien, ForumCiv och Allmänna Arvsfonden. Vi får i viss utsträckning gåvor från företag i form av rabatter för olika kampanjer.

Hur vi mäter framsteg och effekter av Svenska Freds arbete

Samhällsförändring kräver tid, resurser, expertis och målmedvetet, kreativt politiskt påverkansarbete med opinionsbildning som en central komponent. Länken mellan påverkan och resultat är ofta komplex och ibland är arbetet mest effektivt när det inte syns utåt, vilket kan försvåra möjligheten att visa på verksamhetens effekt.

Under många decennier har Svenska Freds varit en av få röster som enträget opinionsbildat, spridit kunskap och påverkat samhällsdebatten och makthavare i frågor om fred och nedrustning. De verkliga resultaten av Svenska Freds arbete ses bäst i ett längre tidsperspektiv än ett år och flera av de mest betydelsefulla framgångarna i vår historia är resultatet av decenniers envist kampanjande. Ett

exempel är demokratikriteriet i regelverket för den svenska vapenexporten, som Svenska Freds arbetat med sedan 1990-talet. Ett annat exempel är ”hållbar fred” som länge funnits med i Svenska Freds idéprogram som ett begrepp som bör introduceras i diskursen om fred och säkerhet. Numera används det i många politiska sammanhang.

Svenska Freds har tre övergripande styrdokument med målsättningar och prioriteringar på olika nivåer och med olika tidsperspektiv. Det handlar om föreningens idéprogram, handlingsprogram och verksamhetsplan. I idéprogrammet finns föreningens ideologiska grund och långsiktiga visionära idéer formulerade. Idéprogrammet antas av medlemmarna genom beslut på två efter varandra följande kongresser varav en ordinarie kongress. Kongressen beslutar också om Svenska Freds handlingsprogram som tolkar idéprogrammets långsiktiga mål och formulerar prioriteringar för de kommande fyra åren. Verksamhetsplanen definierar sedan övergripande aktiviteter, förväntade resultat och indikatorer för konkret uppföljning och utvärdering av riksföreningens verksamhet. Verksamhetsplanen antas av styrelsen, genomförs av kansliet och följs upp genom tertiärrapporter. Det ekonomiska resultatet följs upp med fokus på avvikelsesrapportering i förhållande till beslutad budget. Genom vår årsredovisning följs verksamheten som helhet upp, utvärderas, analyseras, granskas och presenteras för kongressen. Styrelsen utvärderar också årligen sitt arbete.

Nyckeltal och indikatorer för resultat av vårt arbete med opinionsbildning och politisk påverkan inkluderar bland annat pressklipp, mediegenomslag, omfattningen av engagemang hos allmänheten och andra organisationer i våra kampanjaktiviteter samt vilket politiskt gehör de förslag vi driver får. För arbetet med att engagera fler är antalet medlemmar, givare och följare i digitala kanaler en viktig indikator för hur väl vi lyckas.

Vad Svenska Freds åstadkommit 2023

Svenska Freds verksamhet under 2023 har bedrivits i enlighet med föreningens stadgar, idé- och handlingsprogram och måluppfyllelsen i förhållande till verksamhetsplanen har varit mycket god för samtliga verksamhetsområden. Vår övergripande resultatredovisning fokuserar här på Svenska Freds prestationer och effekter, utifrån mål inom varje verksamhetsområde. Vi ger exempel på genomförd verksamhet med fokus på uppnådda resultat, utvalda nyckeltal och indikatorer på måluppfyllelse.

Nedrustning

Vapenexport

Svenska Freds långsiktiga mål är **global nedrustning och att avveckla den svenska och internationella vapenhandeln**. I första hand verkar vi för ett stopp av svensk vapenexport till ickedemokratier, länder i väpnad konflikt, länder med omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter och till utvecklingsländer.

För att uppnå detta krävs att vi uppnår delmål som en **kritisk opinion mot svensk vapenexport, en levande kritisk och saklig mediabevakning och debatt, ett starkt nätverk av svenska och europeiska CSO:er** med kunskap och möjligheter att driva kritiska perspektiv på vapenexport samt att **kritiska perspektiv på vapenexporten får genomslag i politiken**. Sedan Rysslands fullskaliga folkrättsvidriga invasion av Ukraina 2022 har vapenexporten inte längre varit den av Svenska Freds sakfrågor med störst uppmärksamhet. Det innebär inte att vi gör mindre arbete i frågan utan snarare att andra frågor som Nato dominerat debatten och politiken.

Mot målet om en kritisk opinion mot svensk vapenexport har vi 2023 besvarat frågor, föreläst och arbetat vidare med vår bok om den svenska vapenexporten. 2023 inkom och besvarades flest antal frågor om vapenexport sedan 2019 när vi började föra denna statistik. Vi har bland annat besvarat ett stort antal frågor om den svenska vapenimporten och -exporten till Israel och Palestina, hjälpt till med uppsatser och besvarat vår första fråga från en lågstadielev. Vi har intervjuats av en grupp israeliska universitetsstudenter som gjorde en fallstudie av den svenska exportkontrollen, gett input till en kommande bok om säkerhetspolitik och en ansökan om doktorandtjänst. Vi har hjälpt författare, filmare, manusförfattare och fotografer med sina projekt. Under året har 10 särskilda nyhetsbrev om vapenexport skickats med en öppningsfrekvens på 48 procent (1 genomsnitt är en bra öppningsfrekvens på nyhetsbrev räknat på alla branscher mellan 20 och 25 procent och runt 40 procent för civilsamhällesorganisationer). 526 personer har nåtts direkt genom de 12 föreläsningar som hållits, samt ett stort antal ytterligare genom deltagande i en rad podcasts.

I slutet av oktober 2023, samtidigt som kriget i Gaza pågick, tecknade svenska Försvarsmakten ett miljardavtal med det israeliska vapenföretaget Elbit Systems Sweden AB om import av krigsmateriel från Israel till Sverige. Det nya avtalet om vapenimport från Elbit är betydligt större än tidigare avtal och innebär ett fördjupat militärt samarbete. Vi lyfte frågan i våra egna kanaler och argumenterade bland annat för att Sveriges regering måste ta ställning mot Israels krigsbrott och våld mot civila. Vi stöttade och samarbetade även med studenter på Chalmers tekniska högskola i Göteborg i en protest mot att mässan DatE-IT på Chalmers bjöd in vapenföretag som Elbit Systems och Saab för att träffa studenter inom data-, elektro- och informationsteknik. I en blyxtaktion krävde vi att Chalmers och DatE-IT avslutade sitt samarbete med vapenföretag vilket resulterade i att Elbit inte deltog på mässan.

Boken *Den svenska vapenexporten* kom ut i en tredje reviderad utgåva i april 2023, med ett nytt förord, och lanserades med ett samtal där journalisterna Eric Rosén och Olof Lundh deltog. Boken omnämndes av Olof Lundh i Morgonpasset och i en krönika på Fotbollskanalen vilket ökade spridningseffekten. 2023 såldes boken i närmare 600 exemplar och den nya utgåvan har köpts in av 38 bibliotek, vilket är nästan lika många som när den först kom ut 2016. Enligt statistik från biblioteken lånades den ut 146 gånger under 2022 (statistik för 2023 kommer hösten 2024). Boken har under året använts av studenter på universitets-, gymnasie- och högstadienivå, rekommenderats av och flera gånger citerats av forskare samt lästs och använts av journalister som skrivit om frågan. Det är indikatorer på en fortsatt hög relevans och att frågan om den svenska vapenexporten fortsätter att vara aktuell och engagera många.

Vi arbetar också mot målet om en levande kritisk och saklig mediabevakning och -debatt om svensk vapenexport. På grund av andra prioriteringar 2023 har antalet gånger vi kontaktat media i vapenexportfrågor minskat och var 2023 ungefär hälften så många (11) som tidigare år. Vi kontaktades dock 37 gånger vilket i jämförelse är mycket högt. Genomslaget i media blev därmed fortsatt stort (26 mediaträffar). Kvalitativt har de genomslag vi haft varit i medier med stor spridning och i de aspekter av vapenexporten som varit prioritet för oss. Vi har exempelvis fått medialt genomslag i fråga om investeringar i vapenindustrin, samt för vår egen utmärkelse av årets vapenvärkning som synliggör de täta och problematiska banden mellan vapenindustrin och politiken.

Från att vapenexporten under 2022 nästan enbart diskuterades i förhållande till stödet till Ukraina har frågorna och perspektiven breddats under 2023. Vi har väckt frågan Saabs användning av hbtqi-personer i positiv bemärkelse i sin marknadsföring samtidigt som Saab exporterar vapen till länder där samkönade relationer är olagliga och straffskalan för homosexualitet innehåller dödsstraff, fängelse, spöstraff och deportering. Vi har också drivit frågan om att investeringar i vapenindustrin inte ska kunna klassificeras som etiskt hållbara. Bland annat replikerade vi på en debattartikel av Liberalerna i Svenska Dagbladet samt på en debattartikel av en rad entreprenörer och investerare i Dagens Industri. Vi har även bistått en annan organisation med underlag till debatt. Därtill har vi lyft och kritiserat vapenexporten till och importen från Israel, vapenspridning till Myanmar och vapenexporten till Turkiet.

Mot målet om att **kritiska perspektiv på vapenexport får genomslag i politiken** har våra kontakter med beslutsfattare och makthavare fokuserat på Inspektionen för strategiska produkter (ISP), den svenska myndighet som ansvarar för kontroll och beslut om krigsmaterielexport. Vi har haft dialog med ISP om vapendelar som säljs från Indien till Myanmar och om sakfel i myndighetens statistik och på deras hemsida. Vi har även givit input till och haft dialog med riksdagsledamöter, och med tidigare statsminister Stefan Löfvén angående hans uppdrag hos en PR-firma med vapenföretag som kund. Vår statistik har lyfts av två partier i riksdagsdebatten om vapenexport samt i intervjuer och artiklar.

Arbetet för **ett starkt nätverk av svenska och europeiska CSO:er** har haft lägre prioritet under 2023. Kontakter med organisationer är något lägre än tidigare år (15 st) och arbetet med den svenska arbetsgruppen om vapenexport som Svenska Freds lett under många år har varit mindre aktivt, då vapenexporten inte varit den fråga som varit mest aktuell att samverka kring detta år vare sig för oss eller övriga organisationer. Dock samordnade Svenska Freds precis som tidigare år möte med ISP, inklusive ett förmöte för övriga organisationer i nätverket. Vi deltog också i det europeiska civilsamhällesnätverket ENAAT:s möte i Bern och modererade ett samtal om EU:s militarisering. Under året har vi bistått andra organisationer med fakta och strategi kring vapenexportfrågor samt i deras kontakter med ISP. Det har resulterat i mediamedverkan och artikel med en annan organisation som avsändare, att andra organisationer fått rätt information och fakta i sin kommunikation kring vapenexport samt att undersökningar om vapenspridning inletts hos ISP och Saab.

Kärnvapen

Det långsiktiga målet att **Sverige ansluter sig till FN:s förbud mot kärnvapen** uppnåddes som väntat inte under 2023 utan blev mer avlägset i och med den svenska Natoansökan som redan påverkat svensk nedrustningspolitik. För att skapa förutsättningar för att uppnå det långsiktiga målet **sprider vi kunskap och stöttar ideellt aktiva**, vi arbetar för att **behovet av ett förbud samt kritiska perspektiv på kärnvapen lyfts i mediadebatten**, vi för fram **kritiska perspektiv till de politiker som har möjlighet att förändra** och vi **bidrar till ett starkt och effektivt nätverk av svenska CSO:er med kunskap och möjligheter att driva på för ett förbud mot kärnvapen**.

Även om vi under 2023 lagt något mindre resurser på vårt arbete mot kärnvapen specifikt, har kärnvapen varit en aspekt av det svenska Natomedlemskapet och något som vi kontinuerligt lyft i våra analyser, möten och kommunikation under året. Flera av de resultat som redovisas under verksamhetsområdet hållbar fred och säkerhet är därmed kopplade till kärnvapenfrågan.

Mot målet om att **sprida kunskap och stötta ideellt aktiva medlemmar att föra en kritisk och saklig debatt** har vi hållit sju föreläsningar och nått närmare 300 personer direkt i frågan, ett antal som är något högre än 2022. Ideellt aktiva arrangerade 14 evenemang under året, sju av dessa var i samband med Hiroshimadagen. Dessutom arrangerades 12 event om Nato där kärnvapen och kärnvapenedrustning togs upp. Svenska Freds möjliggjorde för en ung fredskoach att delta som ungdomsrepresentant tillsammans med oss på det andra statspartsmötet för FN:s kärnvapenförbud i New York i december. Det resulterade i nya perspektiv, representation och mycket kommunikationsinnehåll som spreds direkt och som kommer kunna användas under lång tid framöver. Kärnvapenfrågor har löpande tagit plats i så väl PAX som podd och fortsätter engagera i samtliga kanaler.

Mot målet om att **behovet av ett förbud samt kritiska perspektiv på kärnvapen lyfts i den svenska mediadebatten** har vi fått tre debattartiklar om kärnvapen publicerade och producerat en delrapport och ett kapitel på temat till rapporten *Sverige i Nato*. Vi har fortsatt att översätta och sprida inlägg och innehåll från den globala kampanjen, ICAN. Svenska Freds deltog i december 2023 på det andra statspartsmötet för kärnvapenförbudet (TPNW) i New York. Mötet samlar alla stater som har ratificerat kärnvapenförbudet och de som deltar som observatörer. Tillsammans med de andra organisationerna i ICAN Sverige uppmanade vi den svenska regeringen att delta på mötet som

observatör eftersom Sverige gjorde det vid det första statspartsmötet i juni 2022 men sedan valde att inte delta 2023.

Frågan om Sveriges ansökan om Natomedlemskap har varit en av Svenska Freds huvudprioriteringar 2023 och i arbetet med en rapport, *Sverige i Nato*, togs en delrapport fram med fokus på kärnvapen. Därför har vi haft en markant ökning i hur många beslutsfattare och makthavare vi träffat det här året jämfört med året innan. Vi har deltagit på 19 möten med 33 tjänstepersoner, riksdagsledamöter och utrikesministern samt den permanenta svenska representationen i New York som ett sätt att arbeta mot målet att **föra fram kritiska perspektiv på kärnvapen till de politiker som har möjlighet att förändra.**

Vi har fortsatt vara engagerade i nätverket av svenska CSO:er samt deltagit aktivt på möten med europeiska och globala ICAN-nätverket. På så sätt har vi arbetat för att uppnå målet om **ett starkt och effektivt nätverk av svenska CSO:er med kunskap och möjligheter att driva på för ett förbud mot kärnvapen.** Svenska Freds deltog under året på en konferens med nationella och internationella aktörer på Alva Myrdals Centrum för kärnvapenedrustning (AMC) på Uppsala universitet. AMC är ett forskningscenter och arrangerar en årlig konferens där internationella experter i bland annat kärnfysik, internationell rätt och kärnvapenedrustning samlas för att diskutera världsläget och olika lösningar. I samband med och under konferensen arrangerade Svenska Freds tillsammans med andra organisationer inom ICAN Sverige tre panelsamtal med experter på kärnvapenedrustning. De handlade om Sveriges roll i kärnvapenedrustningsagendan och hur Sveriges nedrustningspolitik kommer att påverkas av Nato.

ICAN:s norska medlemsorganisationer arrangerade 2023 en konferens i Oslo för att diskutera hur kampanjen kan arbeta för att få de icke-kärnvapenstater som ännu inte skrivit på kärnvapenförbudet att göra det. Svenska Freds medverkade i ett panelsamtal på konferensen om civilsamhället och forskningsvärldens roll i kärnvapenedrustning.

Mördarrobotar

Svenska Freds arbetar mot det långsiktiga målet att **Sverige verkar för ett förbud mot mördarrobotar.** Detta gör vi genom att **öka allmänhetens kännedomen och kunskap om mördarrobotar** och dess konsekvenser. Vi verkar också för att **öka synligheten för frågan i nyhetsmedia och sociala medier** samt för att det ska finnas **ett starkt stöd för ett förbud bland de makthavare som har möjlighet att påverka Sveriges hållning i frågan.** Svenska Freds bidrar också till en **fördjupad kunskap och möjlighet till samverkan för svenska CSO:er.** Svenska Freds är sedan den startades med i den globala kampanjen *Campaign to Stop Killer Robots* som samlar över 180 organisationer i 67 länder, i kampen för att mördarrobotar ska förbjudas.

Under 2023 har ledarsidor och social media översvämmats av diskussioner om AI, från de som förundras över möjligheterna till de som förskräcks över riskerna. Främst har debatten handlat om chattbotar, elever som använder AI för att skriva uppsatser, manipulationer av ljud och bild, om jobb som ska ersättas och om vad som är människans bidrag i en värld där datorer kan bli sångare, konstnärer och skribenter. Men fortfarande har allt för lite fokus riktats mot AI för militära syften, en av de farligaste användningarna av denna teknik. Därför har Svenska Freds haft en fortsatt viktig uppgift att belysa denna aspekt och behovet av ett förbud mot mördarrobotar för att öka kännedomen och kunskapen om problemet och dess lösning.

Mot målet om **ökad kännedom och kunskap hos allmänheten, med fokus på unga eller universitetsstuderande samt redan engagerade i fredsrörelsen,** har vi under året föreläst på flera universitet, bland andra Uppsala universitet och Linnéuniversitetet i Växjö. Föreläsningarna har främst arrangerats i samarbete med universitetens utrikespolitiska föreningar som riktar sig till studenter i statsvetenskap. Vi har också föreläst för gymnasieelever, parlamentariker, AI-forskare och medlemmar i Svenska Freds lokalföreningar. Under 2023 samarbetade vi med Tekniska museet genom medverkan i deras arrangemang *Talbar* som är en serie panelsamtal för samhällsaktuella

frågor inom teknik, innovation och forskning. Vi har också påbörjat satsningen *Peace Lab* där vi marknadsför föreläsningarna för techföretag. Genom 14 föreläsningar och panelsamtal har vi nått över 700 personer direkt i frågan om mördarrobotar och överträffade därmed vårt förväntade resultat om 300 personer.

Frågan har fått större synlighet i nyhetsmedia under året och vi har arbetat för att profilera och positionera Svenska Freds tydligare i frågan. Mot målet om **ökad tillgänglighet och synlighet för frågan i nyhetsmedia och social media**, fick vi bland annat en debattartikel om mördarrobotar publicerad i Expressen som även plockades upp av Omni med god spridning till branschtidningar. Vi har bearbetat och bistått journalister med information, fakta och Svenska Freds ståndpunkter och argument i frågan. Under 2023 hade vi 18 journalistkontakter, tre gånger så många jämfört med föregående år. Vårt avsnitt av Fredspodden som handlade om mördarrobotar har haft 360 nedladdningar och har använts för research av Sveriges Radios podcast *Gräns*. För Svenska Freds egna kanaler har vi bland producerat en serie explainers - sju korta filmklipp som förklarar olika aspekter av mördarrobotar på ett lättillgängligt sätt.

I vår kommunikation har vi bland annat uppmärksammat Sveriges roll i utvecklingen och att Israel använder AI för ansiktsigenkänning och för att välja ut mål för bombattacker i Gaza. Vi har också belyst att Ryssland använt semi-autonoma Irantillverkade drönare i Ukraina.

På global nivå uppnåddes ett viktigt politiskt mål för den gemensamma kampanjen under året då 164 länder röstade ja till en historisk resolution mot mördarrobotar vid FN:s generalförsamling i New York. Resolutionen innebär att en process påbörjas där alla stater kan framföra sina åsikter om autonoma vapensystem samt att en tydlig färdplan fastställs för att inleda förhandlingar om att etablera internationella lagar som reglerar autonoma vapensystem.

Svenska Freds har arbetat för **ett starkt stöd för ett förbud bland de makt-havare som har möjlighet att påverka Sveriges hållning i frågan**. Vi har deltagit i möten med riksdagsledamöter och tjänstepersoner vid utrikesdepartementet men också med andra opinionsbildare samt makt-havare inom näringslivet. Under året har vi haft tio möten med totalt 20 representanter från techföretag och andra aktörer inom AI, samt sju möten med beslutsfattare och politiska tjänstepersoner. Svenska Freds närvarade också vid en internationell konferens om mördarrobotar som arrangerades av försvars- och utrikesdepartementen i Luxemburg. Konferensen hölls i samband med en folkomröstning om autonoma vapensystem och samlade beslutsfattare, näringsliv, forskarvärlden och civilsamhällesorganisationer från olika länder för att diskutera mördarrobotar. Från Sverige deltog en tjänsteperson från utrikesdepartementets nedrustningsenhet och en från den permanenta FN-representationen i Geneve. Därutöver deltog tre personer från vapenföretaget Saab. Svenska Freds var den enda svenska civilsamhällesorganisationer på plats. Under konferensen kunde vi diskutera strategier med andra organisationer och arrangera möten mellan den svenska delegationen och politiker från länder som har en stark policy mot mördarrobotar.

Arbetet med politisk påverkan prioriterades upp under årets senare del på grund av nya och större möjligheter för genomslag. Frågan om ett förbud mot mördarrobotar väcktes i en motion från Vänsterpartiet, samtidigt som försvarsministern har gjort uttalanden om att Sverige bör utveckla egna autonoma vapensystem. Dessutom har Saab köpt två AI-företag som en storsatsning i utvecklingen av dessa vapen. Vårt påverkansarbete fokuserade på att påverka Sverige att skriva under FN-resolutionen, ett mål som uppnåddes.

För att nå målet om **fördjupad kunskap och möjlighet till samverkan för svenska CSO:er** fortsatte Svenska Freds arbetet med att sammankalla till möten med svenska nätverket (Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet, Human Rights Watch, Amnesty, Civil Rights Defenders). Vi har också bidragit till att stärka organisationernas kompetens i frågan genom regelbundna utskick med nyheter och information om frågan. Resultatet av arbetet de senaste åren har inkluderat gemensamma utspel och nätverket har växt med ytterligare en organisation. Enligt flera enkäter har Svenska Freds arbete med nätverket varit värdefullt för de deltagande organisationerna som kommenterat bland annat med att "*Svenska Freds arbete är guld värt!*" De uppger också att nätverket

gett frågan mer tyngd när vi kunnat agera tillsammans och att det gett möjlighet till ny, uppdaterad information och kunskap, kontakter och möjlighet till informationsutbyte. Svenska Freds deltar också aktivt på *Campaign to Stop Killer Robots* regelbundna möten på europeisk och global nivå för att bidra till att stärka civilsamhällets gemensamma arbete.

Hållbar fred och säkerhet

Försvars- och säkerhetspolitik

Svenska Freds verkar för hållbar fred genom en omställning till en svensk säkerhetspolitik där resurser och fokus prioriteras om från det militära försvaret till mänsklig säkerhet och där Sverige förblir militärt alliansfritt. Det är ett brett verksamhetsområde jämfört med övriga och fokus skiftar från år till år beroende på aktuella frågor och konflikter. För att uppnå vårt mål krävs att vi uppfyller delmål som att vi bildar opinion och **ökar stödet hos våra målgrupper ur allmänheten för att se säkerhetspolitiska utmaningar och lösningar i ett bredare perspektiv än det militära. Att behovet av konfliktförebyggande arbete, ickevåld, mänsklig säkerhet och internationell rätt samt ett bredare perspektiv på säkerhet lyfts i den svenska mediedebatten, samt att Svenska Freds för fram kritiska perspektiv, nya argument och analyser till de politiker som har möjlighet att förändra.** 2023 fortsatte vi att bredda säkerhetsperspektivet genom att lyfta säkerhetspolitiska utmaningar och lösningar i ett bredare perspektiv än det militära. Det var ett mer intensivt år än många tidigare på det här verksamhetsområdet, framför allt på grund av det framskjutna beskedet om ratificering av den svenska Natoansökan och nyheter kopplat Rysslands krig i Ukraina. Under den senare delen av året dominerade sedan kriget i Gaza debatten.

Vi har under 2023 kontinuerligt uppdaterat hemsida och social media med vårt perspektiv på försvars- och säkerhetspolitiska nyheter som ett sätt att **bilda opinion och öka stödet hos våra målgrupper ur allmänheten för att se säkerhetspolitiska utmaningar och lösningar i ett bredare perspektiv än det militära.** På det här området har vi under året besvarat minst 165 skriftliga frågor från allmänheten via mejl, 3 frågor från studenter och nått ut till omkring 1100 personer genom föreläsningar, för bland annat lokalföreningar, seminarier vid universitet och medverkan i olika panelsamtal.

Framför allt i början av året låg ett stort fokus, utöver Nato, på Rysslands krig i Ukraina. Vi har arbetat med frågan både i fysiska rum som demonstrationer, men också i social media, nyhetsbrev och i kontakt med våra medlemmar.

En stor del av året präglades av osäkerheten kring framtida ekonomiska medel och vad den nuvarande regeringens politik skulle innebära för det svenska civilsamhället i stort och för freds- och nedrustningsorganisationer specifikt. Att lyfta frågan om civilsamhällets utrymme och roll för demokratin krävde stora resurser 2023. Under hösten arbetade vi med att bredda säkerhetsbegreppet också ur detta perspektiv och spred budskap i social media, skickade pressmeddelanden och medverkade i TT och Sveriges Radio Ekot.

Svenska Freds bidrog till ett kapitel om ett feministiskt perspektiv på säkerhet, för en publikation producerad av CONCORD Sveriges som lanserades i början av 2023. Utifrån rapporten deltog vi i podcasten *EU-toppmötet – en podd om demokrati, rättigheter och jämställdhet i världen* med tidigare utrikesminister Margot Wallström, Emma Rosengren, forskare om feministisk utrikespolitik och säkerhet samt Linnea Claeson, samhällsdebattör och opinionsbildare.

Mot målet att **behovet av konfliktförebyggande arbete, ickevåld, mänsklig säkerhet och internationell rätt samt ett bredare perspektiv på säkerhet lyfts i den svenska mediedebatten** medverkade Svenska Freds i ett stort antal medier för att prata om säkerhetspolitik, fredsarbete och aktuella fredspolitiska frågor utifrån Svenska Freds perspektiv och expertis. 2023 blev vi kontaktade av media 72 gånger, och vi kontaktade media 34 gånger. Sammanlagt medverkade vi i 113 medieinslag

på verksamhetsområdet fred och säkerhet och särskilt som en av få kritiska röster mot Nato och Sveriges Natoansökan.

När det turkiska beskedet kom om att ratificera Sveriges Natoansökan den 10 juli var Svenska Freds med i ett stort antal nationella medier med stor spridning på bara några dagars tid, bland annat i Rapport, TV4Nyheter, Morgonstudion i SVT och Sveriges Radio Ekot. Under samma period intervjuades och omnämndes Svenska Freds också i ett flertal DN-artiklar om USA:s beslut att skicka klustervapen till Ukraina. Svenska Freds stora mediegenomslag i juli ledde också till att ordförande Kerstin Bergeå blev inbjuden av musikgruppen Coldplays sångare Chris Martin för ett kort möte i samband med deras konsert i Sverige. I Natofrågan belyste vi också hur värnpliktigas roll kan komma att påverkas av ett Natomedlemskap och i slutet av året kom nyheten att Sverige ingått ett militärt samarbetsavtal med USA, ett så kallat Defense Cooperation Agreement (DCA). Svenska Freds har ofta lyfts som en av mycket få eller den enda kritiska rösten i dessa frågor. Kopplat till större mediegenomslag deltog vi därtill i SVT och TV4:s livesändningar den 6 oktober då årets pristagare av Nobels fredspris tillkännagavs.

Ett omfattande arbete har gjorts mot målet att **föra fram kritiska perspektiv, nya argument och analyser till de politiker som har möjlighet att förändra**, framför allt genom arbetet med en rapport som undersöker konsekvenserna av ett svenskt Natomedlemskap. Rapporten *Sverige i Nato* som togs fram i samarbete med Svenska Läkare mot Kärnvapen, släpptes genom sex delrapporter under 2023 för att sedan lanseras i sin helhet vid Folk och Försvars rikskonferens i Sälen i januari 2024. 2023 hade vi 250 politikerkontakter, till stor del med anledning av rapportarbetet. I detta arbete hade vi också kontakt med flera ungdomsförbund och Plikrådet för att bistå dem med underlag, träffa dem för att höra deras syn samt för att lyfta våra argument. I arbetet med rapporten besökte vi också Natos högkvarter i Bryssel för faktainsamling och intervjuer. I januari 2023 deltog Svenska Freds ordförande Kerstin Bergeå på Folk och Försvars rikskonferens i Sälen.

Slutet av året präglades av kriget i Gaza där Svenska Freds på kort tid initierade och arrangerade en manifestation i Stockholm som nio organisationer ställde sig bakom som medarrangörer. Att lyckas samla så många andra att tillsammans ta ställning i denna mycket polariserade fråga var en stor och viktig bedrift i sig. Manifestationen kunde också genomföras på exakt det sätt vi planerat för, med ett tyst fackeltåg mellan Medborgarplatsen och Utrikesdepartementet med uppmaning om ett permanent eldupphör i Gaza. Fackeltåget samlade fler än 2000 personer, varav ett flertal politiker och inflytelserika makthavare som Vänsterpartiets partiledare Nooshi Dadgostar och partiets utrikespolitiska talesperson, Miljöpartiets nyttillträdde språkrör Daniel Helldén och Socialdemokraternas utrikespolitiska talesperson Morgan Johansson. Manifestationen ledde också till många inlägg i social media bland annat från flera opinionsbildare, influerare, skådespelare och konstnärer. Sveriges Radio P4 Stockholm gjorde ett nyhetsinslag om manifestationen.

Genom en digital vykorts kampanj samlade vi in fler än 5100 underskrifter som ställer krav på Sveriges regering att agera för att stoppa kriget i Gaza. Påverkanskorten lämnades över i två omgångar, först till Utrikesdepartementet och sedan till den moderata riksdagsledamoten Magdalena Thuresson. Flera försök att få lämna över vykorten till statsminister Ulf Kristersson gjordes, bland annat vid en föreläsning på Utrikespolitiska föreningen i Uppsala där vi ställde vi en fråga om han hade möjlighet att ta emot påverkanskorten och informerade om våra ställningstaganden inför en publik om ca 200 personer.

Under 2023 har vi nedprioriterat arbetet med att synliggöra krig och konflikters påverkan på klimatet till förmån för andra frågor, framför allt Nato. Svenska Freds rapport "Frikortet - en granskning av Försvarets klimatpåverkan" från 2020 har omnämnts, bland annat i en artikel i Dagens Industri. Under hösten presenterade vi också Svenska Freds perspektiv på Naturvårdsverket för internationella granskare som går igenom Sveriges rapportering till FN:s klimatkonvention, UNFCCC.

Fredsakademin

Svenska Freds satsning Fredsakademin startades upp sommaren 2020 med 3-årigt projektstöd från Allmänna Arvsfonden. Under 2023 fick vi ett tilläggsår beviljat med anledning av att pandemin påverkat möjligheterna att genomföra verksamheten under den första projekttiden. Fredsakademin går ut på att utbilda och engagera unga i freds- och säkerhetsfrågor. Det görs genom en freds- och ledarskapsutbildning för 18-25-åringar som därefter ska leda workshops med elever på gymnasiet samt genom den digitala plattformen Fredsakademin.se som samlar de som intresserar sig eller vill engagera sig för fred. Övergripande ska Svenska Freds genom Fredsakademin **möjliggöra för fler unga att engagera sig i frågor som rör hållbar fred och säkerhet, demokrati och mänskliga rättigheter**. Verksamheten sprider kunskap och kan på sikt bidra till en förändrad syn och opinion vad det gäller fred och säkerhet, som i sin tur kan bidra till en förändrad säkerhetspolitik. Satsningen är också viktig för att stärka det ideella engagemanget och organiseringen inom Svenska Freds. Då allt fler unga kallas till värnplikt sedan den återaktiverades 2017 är Svenska Freds genom Fredsakademin ett direkt stöd till unga i fråga om värnplikten och visar att det finns andra, ickevåldsliga sätt att bidra till fred och säkerhet. Verksamheten är även ett bidrag till arbetet med FN-resolutionen om unga, fred och säkerhet i Sverige då få aktörer når ut till unga med den kunskap och de perspektiv som Svenska Freds har. 2023 nådde vi framförallt ut brett och skapade ytor för att öka ungas engagemang och delaktighet.

Mot målet om att **elever ska få nya kunskaper om hållbar fred och mänsklig säkerhet och att Svenska Freds erbjuder stöd för den som har frågor eller inte vill göra värnplikt** har Fredsakademin under året utbildat över 2000 unga i frågor om fred och säkerhet.

I våras hölls en fjärde omgång av freds- och ledarskapsutbildningen där 68 studenter antogs. Efter goda resultat under 2022 genomförde vi en hybridvariant av utbildningen där fysiska kurstillfällen varvades med digitala träffar där deltagare från de olika orterna fick mötas. Under de digitala träffarna fick deltagarna tematisk kunskap i frågor om fred och säkerhet. Flera anställda sakkunniga på Svenska Freds bidrog genom föreläsningar om vapenexport, mördarrobotar, militarisering och påverkansarbete. Det gav deltagarna möjlighet att få ökad inblick i Svenska Freds arbete, sakfrågor och arbetsmetoder. Det har gett konkretiserad kunskap i fredsfrågor och hur förändringsarbete kan gå till, vilket deltagarna lyfte i kursutvärderingen, bland annat genom kommentaren "Genom specifika teman på varje kurstillfälle har kunskapen konkretiserats och blivit tydlig!". På de fysiska kurstillfällena fick deltagarna träna på att leda samtal och hålla i övningar samt öva på utmanande dynamiker och att bemöta olika argument. Hybridupplägget skapar ytor för samtal, möten och engagemang som varit uppskattat av deltagarna. En viktig lärdom är att de fysiska mötena är avgörande för att förbereda deltagarna på att hålla workshops och för att stärka engagemanget.

Vi har uppnått vårt mål om **välfungerande samarbeten med de fyra universiteten i Lund, Göteborg, Stockholm och Umeå** som alla vill fortsätta samarbetet med Fredsakademin och vi har under 2023 även etablerat samarbete med Uppsala och Malmö universitet.

2023 hölls totalt 76 workshops med 1871 unga i åldrarna 12-18 år, jämfört med 36 workshops för 833 gymnasieelever 2022. Mot målet om **ett varaktigt och välfungerande samarbete med gymnasieskolor** har vi under 2023 besökt 26 gymnasieskolor, tre högstadieskolor, en mellanstadieskola och fem andra aktörer som arbetar med målgruppen unga. Majoriteten av de skolor vi besökt vill att vi kommer tillbaka och under slutet av året har vi besökt hela tio gymnasieskolor som vi besökt tidigare. Det talar för att våra workshops fyller ett behov, vilket ger goda förutsättningar för varaktigt samarbete med gymnasieskolor. Det visar också att Fredsakademin workshops blivit en etablerad och uppskattad verksamhet.

Under 2023 har vi hittat nya aktörer att samverka med för att nå unga utanför skolan. Vi har exempelvis genomfört workshops genom kommunala ungdomssatsningar som sysselsätter ungdomar under skollov. Andra samarbeten som Fredsakademin utvecklat är med Röda korsets ungdomsförbund samt inom 2250-nätverket där Fredsakademin tagit en mer drivande roll. Under året har också andra aktörer visat intresse för Fredsakademin verksamhet. Fredsakademin bjöds in

för att hålla seminarium under en konferens för ett nätverk för organisationer som arbetar med öppen ungdomsverksamhet, och till Globso i Helsingfors, ett nätverksforum för gymnasieelever i Sverige och Finland, för att hålla workshop i hållbar fred och säkerhet med deltagarna.

Under hela 2023 har vi kunnat arbeta mer aktivt mot målet att **unga som gått ledarskapsutbildningen ska ingå i ett nätverk av workshopledare**. Totalt har 39 fredscoacher hållit i workshops under 2023 och 36 unga deltog vid en inspirationshelg i samband med Svenska Freds extrakongress. Förutom möjligheten att delta på kongressen och lära sig mer om föreningsdemokrati och Svenska Freds bärande idéer inkluderade helgen studiebesök på Folke Bernadotteakademien, Utrikesdepartementets enhet för nedrustning och icke-spridning och på Riksdagen. Under slutet av 2023 höll vi för första gången också en vidareutbildning med syfte att återengagera, fördjupa engagemanget samt ytterligare förbereda fredscoacher för att hålla workshop. 25 fredscoacher från alla fyra omgångar som genomförts av freds- och ledarskapsutbildningen sedan projektets start deltog. Deltagarna rapporterade att det var givande att få fördjupad kunskap om hur förändrings- och påverkansarbete kan gå till och få vidare träning inför att hålla workshops. Extra uppskattat var att träffa andra unga engagerade och diskutera och lära av varandra.

Mot målet om **öka ungas engagemang i fredsfrågor** har Fredsakademin möjliggjort för hela 106 unga att engagera sig i Svenska Freds under 2023, bland annat genom att skriva artiklar för PAX, delta i Fredspodden, skriva debattartiklar och bidra i kampanjer på sociala medier. Ett viktigt resultat för året är därför att Svenska Freds blivit en tydligare aktör i arbetet med Unga, fred och säkerhet, och att det har blivit en mer etablerad del av Svenska Freds verksamhet. Ytterligare en framgång gällande målet om att öka ungas engagemang i fredsfrågor är att Svenska Freds under slutet av året kunde skicka en av Fredsakademin fredscoacher till New York tillsammans med Svenska Freds ordförande för att bevaka det andra statspartsmötet för FN:s kärnvapenförbud TPNW. Det gjordes mot bakgrund av regeringens beslut att dra in finansieringen av svenska ungdomsdelegater till FN.

2023 genomfördes ett panelsamtal om kärnvapen där representanter från politiska ungdomsförbund, Fredsakademin projektledare samt en av Fredsakademin fredscoacher deltog. I samband med 8-årsdagen för FN:s resolution 2250 genomfördes en rad aktiviteter som engagerade unga, bland annat genom en debattartikel som undertecknades av runt 20 fredscoacher samt ett besök från ungdomsorganisationer från Kenya och Zimbabwe genom LSU.

Vi har uppnått vårt mål om att **Fredsakademin.se är en etablerad digital plattform** där värnpliktsidorna fortsatt är bland de mest besökta sidorna. Tidningen Syre refererade bland annat till fredsakademin.se gällande mönstring och vapenfri tjänst. Utöver det har arbetet med den digitala plattformen fokuserats till att ta fram två korta digitala kurser samt metodmaterial i syfte att driva trafik till hemsidan. Vi har också tagit fram ett metodmaterial för lärare, samt en lightversion för andra aktörer som arbetar med målgruppen, som hänvisar till hemsidan för mer information och bokningsmöjligheter.

Engagemang för fred

Engagemang & aktivism

Verksamhetsområdet engagemang för fred inkluderar Svenska Freds kommunikationsarbete, arbetet med medlemsrörelsen och det ideella engagemanget samt medlemsvärvning och insamling. Det övergripande målet på området är att **Svenska Freds är en stark, inkluderande rörelse med stor kapacitet och resurser som skapar förändring**. Det innebär att vi måste **växa som medlemsrörelse, göra mesta möjliga av de resurser vi har och vara en inkluderande plattform för ett starkt engagemang med mångfald bland medlemmar och arbetssätt**. Vi behöver också skapa **synlighet för Svenska Freds och arbeta för en stark och hållbar ekonomi för ett verkningsfullt fredsarbete nu och i framtiden**.

2023 var ett exceptionellt bra år för Svenska Freds vad det gäller vårt mål att **växa som medlemsrörelse och att vara en inkluderande plattform för ett starkt engagemang med mångfald bland medlemmar och arbetssätt**. Medlemsrörelsen och engagemanget inom föreningen växte sig

allt starkare under 2023 och vi överträffade målet om antal nya medlemmar med närmare 1000 personer. Vi växte med 3 240 nya medlemmar till totalt 12 862 medlemmar, en tillväxt på 34 procent på ett år. Vi har arbetat bra med att ta tillvara på det stora engagemang som väckts de senaste åren och vi ser även en lägre grad medlemstapp än tidigare.

Engagemanget växer med ökad reach och följarskara i sociala medier, antal medlemmar, fredsgrupper och aktiviteter i lokalföreningarna. Enligt Svenska Freds årliga medlemsenkät var vår Net Promoter Score (ett mått på kund- eller medlemslojalitet) 40 och vi har därmed nått vårt mål. Det har alltså även återhämtat sig med 9 punkter från föregående år då nöjdheten sjönk något. Generellt brukar ett NPS-värde på 30 anses bra, och ett värde över 50 som ett utmärkt betyg.

I april fyllde Svenska Freds 140 år och hade i kombination med det en extrakongress med fler deltagare än på många år (ca 120 personer). Det visar att riksföreningen engagerar medlemsrörelsen, och gör det möjligt för såväl de som varit medlemmar länge, nytillkomna medlemmar och fler unga att delta genom lägre trösklar och nya vägar in i föreningen.

Mot målet om **en ny struktur med tydliga alternativ och metoder för ideellt engagemang där nya Fredsgrupper startas upp** har organisationsmodellen vi arbetat med de senaste åren med möjlighet att enklare komma igång med aktiviteter genom att starta fredsgrupper, gett mycket goda resultat. Svenska Freds har vuxit med tre fredsgrupper under 2023 och hade därmed vid årets slut 17 aktiva lokalföreningar och grupper som fått stöd, hjälp och informationsmaterial av riksföreningen.

Under året har organisationssekreterare och ordförande haft regelbundna digitala möten med lokalföreningarnas ordföranden för att skapa bättre samarbete och dialog och en gemensam fysisk träff genomfördes tillsammans med lokalföreningen i Nässjö. Därutöver har ett tiotal föreläsningar och besök hos lokalföreningar och grupper gjorts. Vi fick in rekordmånga ansökningar (33 st projektansökningar) till Kampfonden, vilket tyder på hög aktivitet och ett växande engagemang i föreningen.

Vår digitala kommunikation och aktivism gör att många kan bidra, och våra resurser kan på ett effektivt sätt engagera tusentals i kampanjer direkt kopplat till vårt politiska påverkansarbete. 2023 skickade vi ut våra påverkansvykort Ris och Ros, vid tre tillfällen. Vid årets slut hade Svenska Freds 107 Påtryckare för Fred. Vi genomförde två Stop the war-kampanjer vilket är en variant av Påtryckare för Fred som fram till slutet av 2023 samlat över 6200 personer.

Vårt mål om **synlighet på fysiska mötesplatser** anses vara uppnått 2023, tack vare många arrangemang och aktiviteter av såväl riksföreningen som ideellt aktiva medlemmar. Flera lokalföreningar och grupper deltog på festivaler och arrangerade seminarier, fotoutställningar och manifestationer. Exempelvis deltog TUFF på Tyresöfestivalen och Skånes fredsgrupp på Simrishamn's fredsfestival. Hiroshimadagen uppmärksammades av 6 av 7 lokalföreningar samt flera fredsgrupper genom fysiska aktiviteter såsom minnesstunder, fredsvandringar och prisutdelningar. Lokalföreningarna skrev även en debattartikel tillsammans som publicerades i flertalet lokalmedier. Tillsammans med Göteborgs Lokalförening deltog riksföreningen med en rad föreläsningar och aktiviteter under bokmässan och medverkade också på MR-dagarna i Helsingborg. Fredsgruppen Tecknaruppropet utkom med det första numret av sin satirtidning LARM vilken delades ut på flera platser i Sverige, bland annat vid Slussen i Stockholm. LARM uppmärksammades också i media, bland annat ett inslag i TV4 och lokalmedia i Nässjö.

Flera demonstrationer och manifestationer hölls runt om i Sverige 2023, där en av de mest välbesökta var en ljusmanifestation för fred i Gaza med över 2000 deltagare i Stockholm i december 2023. Tidigare under året arrangerade Svenska Freds demonstrationer i Stockholm, Örebro och Umeå mot Rysslands krig i Ukraina. Svenska Freds ordförande Kerstin Bergeå har också medverkat och talat på en av demonstrationerna utanför ryska ambassaden i Stockholm. Nylanseringen av vår bok *Den svenska vapenexporten* och konstutställningen *Skrota vapnen* som visats runt om i Göteborgsområdet

och Skåne har också inneburit flera tillfällen för människor att mötas, öka sin kunskap och kännedom om hållbar fred och säkerhet och om Svenska Freds.

Kommunikation

Mot målet om **synlighet för Svenska Freds genom en inkluderande, lättillgänglig, normkreativ och målgruppsanpassad kommunikation** är vi närmare målet vilket syns bland annat i vår räckvidd och engagemanget som tycks öka med den. I slutet av 2023 når medlemstidningen PAX ut till över 10 500 brevlådor, våra sociala plattformar och nyhetsbrev ökar i storlek och följantal samtidigt som vi kommunicerat intensivt under perioden.

2023 växte våra kanaler i social media starkt, under 2023 nådde vi 457 000 konton via Facebook och 358 800 konton via Instagram och 123 000 personer besökte vår hemsida. Vi hade vid årsskiftet 10 800 följare via Instagram och över 17 700 personer på Facebook. Vårt månatliga nyhetsbrev ökade i prenumerationsantal till närmare 20 000 personer. Brevets genomsnittliga öppningsfrekvens ökade från 38,5 till 43,3% vilket är ett mycket bra resultat.

I sociala medier såg vi under 2023 ett skifte där vår räckvidd ökade på Instagram, men sjönk på Facebook (jämfört med 2022). Trots den minskade räckvidden hade vår Facebookprofil 74 078 besök 2023, i jämförelse med 42 256 år 2022. Sidan fick också 1659 nya följare under året. Skillnaden i räckvidd kan förklaras av förändringar i Metas statistikverktyg, ändrad annonseringsstrategi eller att våra frågor var otroligt omtalade och aktuella 2022. Medianen för reaktioner, kommentarer och delningar på Facebook ökade från 37 till 41 under året (då har vi under 2023 stängt av möjligheten att kommentera inlägg efter en viss tid för att ha möjlighet att moderera på ett effektivt och bra sätt, samt att vissa inlägg varit stängda för kommentarer pga det hårt polariserade debattklimatet i vissa frågor). På Instagram fick vi 4369 nya följare och hade större räckvidd än året innan. 2023 var vår räckvidd 358 786, 2022 var den 292 968. Vår Instagramprofil hade 35 286 besök. Stora konton, kända profiler och organisationer har under året repostat inlägg, nämnt oss i händelser och uppmanat till att stötta vår verksamhet. Detta resulterade i en stor följartillströmning, ökat deltagande i "Stop the war"-kampanjerna och har även bidragit till ett ökat medlemsantal.

Inlägget med bäst räckvidd 2023 var en inbjudan till Fackeltåget för Gaza. Det inlägget nådde 63 700 konton, som sampublicerades tillsammans med 5 andra organisationer. Inlägget med näst högst räckvidd handlade om det indragna stödet: "Låt inte vår röst tystas", som nådde 53 600 konton. Båda dessa var via Instagram. På Facebook hade inlägget om indraget stöd högst räckvidd, detta nådde 18 300 personer. Inlägg med högst engagemangsfrekvens handlade alla om stödet, Stop the War, Nato och fackeltåget.

Svenskafreds.se utvecklades under året och går i linje med vår strategi om att bli mer lättillgängliga med vapenkarta, utställningsmodul samt uppdaterad information och fakta om kriget i Ukraina, Nato, Turkiet och bistånd - allt för att målgruppsanpassa vår kommunikation och skapa många möjligheter att engagera sig och förstå. Vår information och våra budskap ska gå att ta till sig på olika sätt - läsa mer omfattande rapporter, läsa sammanfattningar i PAX, lyssna på podcast eller utbilda sig genom en kurs. Under året har två större projekt publicerats och lanserats på webben, Vapenkartan och utställningsmodulen. Stora publiceringar och kampanjer i form av Natorapporten och "Stop the war" har bidragit till ökat engagemang på webben. Precis som tidigare år är start- och stödsidorna de mest besökta tillsammans med sidorna om företagen bakom vapenindustrin och fakta om svensk vapenexport. "Vanliga frågor och svar om Kriget i Ukraina", "Stop the War in Gaza" och "Rysslands krig i Ukraina" ligger alla på tio i topp över våra mest besökta sidor under 2023. Detta tillsammans med den ökade engagemangstiden kan tyda på att vårt arbete med att försöka förenkla och tillgängliggöra svåra frågor fungerar väl. Fredspodden hade 5327 lyssningar under 2023. Det mest lyssnade avsnittet var #26 MILITARISERING - VAD INNEBÄR DET med 413 nedladdningar.

Hemsidan fick under året ett kalendarium "På gång" för att lättare ge en överblick om vad som händer inom föreningens olika delar och på olika platser i landet. Svenska Freds har under 2023 även kommunicerat mer om vad lokalföreningarna gör och spridit inbjudningar till events i social media, nyhetsbrev, hemsidans kalendarium och i PAX.

Vi har överträffat målet om **stor synlighet lokalt och nationellt i nyhetsmedia**. 2023 var ytterligare ett exceptionellt exponerat år för Svenska Freds - detta med anledning av Rysslands invasion av Ukraina, Sveriges Natoansökan, kriget i Gaza, boksläpp och ett idogt pressarbete. Vi har fortsatt att löpande arbeta med att underhålla mediekontakter och både pro- och reaktivt säljt in, pitchat och presenterat vinklar och storys. Svenska Freds har fortsatt vara en given röst för nedrustning och fred - och i de flesta fall den enda rösten för detta. Vi hade totalt 203 medieträffar under 2023, varav 12 stycken TT/Omni-publiceringar. Detta överträffar våra satta målsättningar och är en stor ökning jämfört med 2022 (114 medieträffar, varav fem TT/Omni) och 2021 (40 artiklar där Svenska Freds intervjuas eller citeras, inget genomslag via TT/Omni). Av de dryga 200 medieträffarna 2023 var 91 i större nyhetsmedia vilket är dubbelt så många som vi räknade till 2022. Under året skrev vi under, eller själva skrev 16 debattartiklar på olika teman. Detta är två fler än 2022 och en fördubbling i jämförelse med 2021. Många lokalföreningar intervjuades sommaren 2023 om Natotoppmötet, åtta stycken medieträffar under tertial 2. Däribland Småland, Strängnäs, Uppsala och Närke. Fredsgruppen Tecknaruppropet fick hög medianärvaro i och med lanseringen av LARM. Totalt hade vi minst 18 lokala medieträffar 2023.

Vi skickade ut 18 pressmeddelanden under 2023, med en Open Rate på 53%. Vid flertalet tillfällen har TT och/eller Omni plockat upp dessa, vilka genererat stor spridning och bidragit till kännedom om vårt varumärke och våra frågor.

Förväntad framtida utveckling

De kommande åren kommer arbetet med medlemsvärvning och privatinsamling vara fortsatt högt prioriterat för att stärka Svenska Freds legitimitet, oberoende, resurser och kapacitet att bedriva ett fortsatt effektivt fredsarbete. Vi kommer att söka projektfinansiering för att vidareutveckla och stärka olika delar av verksamheten även om vi förutspår att detta kommer att försvåras i och med den nuvarande regeringens prioriteringar och biståndspolitik. Som nämnts under Resultat och ställning försvann en del av Svenska Freds projektfinansiering 2023 och i december 2023 kom regeringens beslut att det inte längre är möjligt för fredsorganisationer att söka verksamhetsbidrag från Folke Bernadotteakademien.

Samtidigt finns ett fortsatt stort behov av röster mot vapenexport, ökad militarisering och militär upprustning och för konfliktförebyggande arbete, nedrustning och fredlig konflikthantering. Rysslands invasion av Ukraina, liksom Hamas brutala attack mot civila i Israel och Israels urskilningslösa bombningar av Gaza, har aktualiserat frågor om hur hållbar fred skapas och vilka metoder som finns för fredlig konflikthantering. Krigens katastrofala effekter och behovet av förebyggande arbete och nedrustning blir allt tydligare, inte minst kärnvapenedrustning. Det förväntade svenska inträdet i Nato kommer att präglade 2024 och i grunden förändra sammanhanget där Svenska Freds verkar. Samtidigt som vi ser ett allt större behov av Svenska Freds perspektiv och röst, har debatten hårdnat och militariseringen ökat. Undersökningar visar på en utsatthet och att hot, hat och trakasserier mot engagerade och företrädare för det civila samhället ökar. Detta har varit påtagligt också för Svenska Freds under 2023, i en större utsträckning än tidigare. Att göra sin röst hörd som anställd, förtroendevald eller aktiv medlem i en civilsamhällesorganisation är en grundläggande rättighet och en central del av vår demokrati. Om rädslan för att uttrycka sin åsikt ökar är ett allvarligt hot mot yttrandefriheten och vår demokrati.

Att ge människor möjlighet att engagera sig och uttrycka sin åsikt är ett fortsatt mycket viktigt

uppdrag för Svenska Freds. Med tusentals nya medlemmar och fortsatt arbete för att hitta engagemangsformer som passar fler, arbetar vi vidare för att vara en relevant och inkluderande fredsrörelse som förändras med vår omvärld. Vi förutser att fler unga kommer att vara i behov av stöd och hjälp i och med den återaktiverade värnplikten och att antalet inpliktade kommer att öka enligt politiska beslut. Allt fler unga och vårdnadshavare har under 2023 kontaktat Svenska Freds med frågor och oro kring värnplikten.